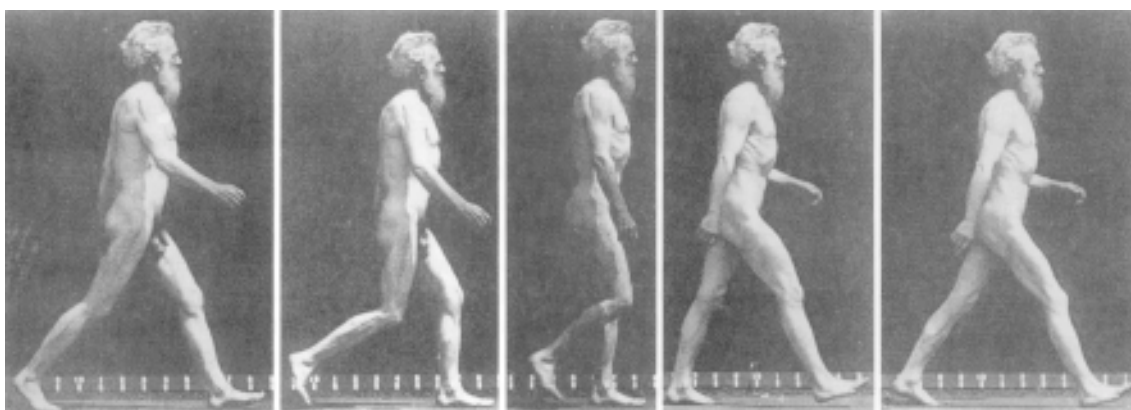

Driemaandelijks tijdschrift
Jaargang 2000, nr. 3 (september)
Afgiftekantoor LEUVEN 1

Tijdschrift van de Vereniging van Afgestudeerden in Plantkunde en Dierkunde van de Katholieke Universiteit Leuven

PDL-Info

*Jubileumtocht naar de Hoge Venen
zaterdag 23 september 2000*

- Verzameling op de Baraque Michel om 09.30 uur (boven)
- Vertrek te Eupen Haas om 10.00 uur (beneden)
- Trektocht langs de Helle, bergop...
- Aankomst op de Baraque Michel voorzien om 18.00 uur

Meer uitleg hierover op pagina 3.

*Jubileumsymposium 'Schudden aan de (stam)boom'
zaterdag 4 november 2000*

- Plaats: auditorium Zoölogisch Instituut, K.U.Leuven, Naamsestraat 59
- Programma met sprekers en titels van de voordrachten: zie pagina 6
- Uitreiking van de PDL-wetenschappelijke prijzen
- Receptie

Elk PDL-lid ontvangt binnenkort een folder met een overzicht van het volledige programma en met een inschrijvingsformulier.

Inhoud

Inhoud	2
Colofon	2
Foto	2
Jubileumtocht.....	3
Familiaal Nieuws.....	4
Ambleteuse 2000.....	5
Jubileumsymposium	6
Feestweek 'De stad van de universiteit'	7
Net Niet	7
Agenda	8

Colofon

PDL-Info: tijdschrift van de
Vereniging van Afgestudeerden
in Plantkunde en Dierkunde van
de Katholieke Universiteit
Leuven.

PDL v.z.w. 000-0174219-07

Redactie en V.U.: Willy Sleurs

Layout: Stefan Clerens

Adres: Naamsestraat 61
3000 Leuven

Tel: 016/324290

Fax: 016/324258

www.kuleuven.ac.be/pdl

Foto

Aanbevolen wandelhouding en
plunje tijdens de jubileumtocht in de
Hoge Venen.

Ook wel: stadia bij het wandelen,
door Eadweard Muybridge in de
jaren 1880. De persoon op de foto's
is Muybridge zelf. De foto's werden
genomen door een reeks camera's in
snelle opeenvolging een opname te
laten maken.

Jubileumtocht naar de Hoge Venen op zaterdag 23 september 2000.

Jaren geleden zwierven PDL-fanaten, onder leiding van kenner Jean Smeets, door het biotoop van de Hoge Venen: een traditie voor de mooie nadagen van de zomer en begin herfst...

Dit jaar gaat PDL opnieuw naar het dak van België, maar dan in trektocht van beneden tot boven.

- **Praktische organisatie**

Verzameling met eigen wagen op de Baraque Michel om 09.30 uur.

Met de helft van het aantal wagens rijden we naar het vertrekpunt, Eupen Haas, aan de samenvloeiing van de Helle met de Vesder. De wandeling zelf start om 10.00 uur.

- **Gevolgde route**

Langs het GR 573-pad (zie kaart):

Jubileumtocht

Eupen Haas - - - - - 45' - - - - - Schwartze Brücke - - - - -
- - - - - 1 uur - - - - - Stuw van Helle//

Stuw van Helle - - - - - 2 uur - - - - - Herzogenhügel//

Herzogenhügel - - - - - 3 uur - - - - - Baraque Michel.

Dus: een dikke 20 km op een kleine 7 uur, van 250 tot 650 m boven de zeespiegel.

Aankomst: voorzien rond 18.00 uur op de Baraque Michel.

- **Sterk aanbevolen**

Waterdichte kleding (eventueel reservekousen en broek)

LAARZEN

Eten en drinken voor 2 rustmomenten.

- **Inschrijven**

Verwittig de secretaris (Frans De Meuter) van uw deelname:

telefonisch: 016 32 42 90

per fax: 016 32 42 58

per e-mail: frans.demeuter@bio.kuleuven.ac.be

Familiaal Nieuws

Geboorte

Op 15 mei 2000 werd Adeliën geboren, het zusje van Florian en zontje van Paul en Veerle Malisse-Vulsteke.

PDL wenst de ouders van harte proficiat!

PDL te Ambleteuse van 9 tot 16 juli 2000

Juli was al slecht begonnen. Westenwind en alle soorten grijs. We voelden nattigheid. In het zog van caravans met gele nummerplaat geraken we toch in de slijkerige rue du laboratoire. Het labo blijkt bevolkt met aanminnelijke francofone studenten. Weer een cryptogram ontcijferd en reorganisatie nodig, maar het verloopt vlot.

Verwarmende gespreken maken weersomstandigheden secundair. Fractalen zijn in. Structuren herhalen zich op verschillende schaal. Als men het groeiprogramma van een plantenfamilie doorheeft kan men planten laten groeien op het computerscherm.

Expeditie naar de pré communal levert de ontdekking van een bescheiden composietje: het dwergviltkruid (*Filago minima*). Zeepokken onder het binoculair: op éénzelfde steen twee soorten met blijkbaar dezelfde stiel. Overtreding van de ecologische grondwet. Vochtigheid is gunstig voor zwammen. Op een konijnenkeutel kunnen tot 60 verschillende soorten groeien. Men kan met weinig tevreden zijn.

Koen (Trappeniers) was op Groenland en had dia's bij (veel). Wonderlijke landschappen, schaarse begroeiing. Vandaar de naam. Nu zijn we daar ook geweest zonder de last van koude en muggen.

De eindafrekening gaat nu met de post en dat geeft extra kosten en verwikkelingen die heden nog niet opgelost zijn. Het kan ook ingewikkeld.

Op de thuisreis nog voldoende water en wind. De buurman heeft niet moeten gieten. Toch beter dat dan hittegolven en bosbranden.

Le responsable,

Willy Delmotte

SCHUDDEN AAN DE (STAM)BOOM

Nieuwe inzichten en technieken in systematiek en evolutie

Zaterdag 4 november 2000

Groot Auditorium van het Zoölogisch Instituut

Naamsestraat 59

3000 Leuven

Programma

08.30 uur *ontvangst en koffie*

09.00 Opening van het symposium door de voorzitter van PDL

09.10 De ontwikkeling van het leven: een paleontologische terugblik
Prof. dr. K. Wouters

10.00 Nieuwe technieken en hun gebruik (clustering)
Prof. dr. T. Backeljau

10.50 *Koffiepauze*

11.20 Lagere planten
Prof. dr. E. Coppejans

12.10 *Lunch*

14.00 Hogere planten
Prof. dr. E. Smets

14.50 Ongewervelde dieren
Prof. dr. E. Schockaert

15.40 *Koffiepauze*

16.10 Gewervelde dieren
Prof. dr. F. Volckaert

17.00 Antropologie
Prof. dr. R. Orban

18.00 *Receptie met de uitreiking van de PDL-wetenschappelijke prijzen*

Feestweek 'De stad van de universiteit'

Van 25 tot 29 september 2000

Stad van de universiteit: dat is het thema waarmee de K.U.Leuven één feestweek lang de sleutel van de stad Leuven in ontvangst neemt. De universiteit, de studentenkringen en de Leuvense handelaars en horeca slaan de handen in elkaar voor een week van bruisende synergie.

Voor meer informatie over deze jubileumviering 575 jaar K.U.Leuven:

Coördinatie Jubileumviering 575 jaar K.U.Leuven

Algemeen Beheer

Krakenstraat 3

Leuven

Tel. 016 32 41 44 - Fax: 016 32 41 67

e-mail: Isabel.Penne@alum.kuleuven.ac.be

<http://www.kuleuven.ac.be/575>

Net Niet

Dit keer geen onwaarschijnlijke websites waar u toch niet naar gaat kijken. Wel een - hopelijk - informatief tekstje...

Binnenkort mogen wij weer onze democratische plicht vervullen. Inderdaad, verkiezingen, oftewel "de keus" zoals men hier wel eens hoort zeggen. Veel PDL'ers (alsmede - we moeten het toegeven - een goed deel van de overige burgers) zullen met de computer mogen stemmen. Even met een stiftje tegen het scherm tikken en klaar. Maar weet u ook hoe dit functioneert?

Een beeld in een TV (of in dit geval een computerscherm) wordt opgebouwd door een electronenstraal die lijn per lijn over het scherm zwiept en de fosfor doet oplichten. Het stiftje, eigenlijk een lichtpen, bevat een lens en een fotodetector. Tijdens elk beeldje dat wordt opgebouwd (en op een normaal scherm zijn er dat 50 tot 100 per seconde) zal de lichtpen de tijd bijhouden. Wanneer de fosfor onder de pentip oplicht, wordt de verstreken tijd omgerekend naar (X,Y) coördinaten. Op deze manier kan de cursor of het pijltje op het scherm gedwee deze coördinaten, en dus de lichtpen zelf volgen. De pen bevat natuurlijk ook een schakelaar, die bij activatie dan het commando zal doorgeven om een bepaalde selectie te maken.

Voor nog meer plezier in het stemhokje kunt u even experimenteren tot op welke afstand van het scherm de lichtpen nog functioneert.

Stefan Clerens

Centrum voor beroepsvervolmaking leraren (UIA)

Het Centrum voor Beroepsvervolmaking leraren (UIA) organiseert de volgende maanden een aantal cursussen voor leerkrachten. Inschrijvingen en inlichtingen: UIA-CBL, Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk, tel. 03 820 29 60, fax. 03 820 29 57. Het cursusaanbod kan ook online geraadpleegd worden op het adres: <http://cbl-www.uia.ac.be>

Planten in beweging

Levende organismen moeten zich voortdurend aanpassen aan een soms stresserende omgeving. Dieren zijn beweeglijk en begeven zich gemakkelijker naar voor hen favorabele plaatsen. Planten zijn echter immobiel vanaf het ogenblik dat hun eerste wortel in de grond dringt. Ook zij hebben echter het vermogen om zich aan te passen aan hun omgeving. Dit vermogen manifesteert zich o.a. in een verandering van groeipatroon.

Tijdens deze cursus wordt als algemene inleiding een overzicht gegeven van de verschillende soorten plantenbewegingen. Aan de hand van enkele praktische proeven wordt geïllustreerd hoe deze bewegingen experimenteel kunnen worden geïnduceerd, gevolgd en gemeten. De experimenten zijn vlot met de leerlingen in de klas uit te voeren.

Verschillende onderwerpen worden daarbij behandeld, zoals: tropismen, circadiane ritmen, groei en perceptie, inductie en conductie van signalen. Deze cursus is speciaal bestemd voor leerkrachten biologie en natuurwetenschappen tweede en derde graad S.O. en voor docenten van de hogescholen.

De leiding van deze cursus is in handen van drs. G. Olyslaegers en prof. dr. J.P. Verbelen, Labo Plantenmorfologie/fysiologie, Dep. Biologie, Universiteit Antwerpen.

Datum: woensdag 4 oktober 2000 van 14.00 tot 17.00 uur.

Plaats: RUCA, Groenenborgerlaan 171, 2020 Antwerpen, Parking 1 of 2, 'Groene

zaal' gebouw S, lokaal S311 (2de verdieping).

Bijdrage: 910,- BEF (koffie en syllabus inbegrepen).

Inschrijving (beperkt aantal deelnemers): na telefonische reservatie op het nummer: 03 820 29 60

Praktisch gebruik van Internet in de biologie

Deze cursus wil een aanzet zijn tot het zinvol gebruik van het Internet in de lessen biologie. Tijdens deze cursus worden een aantal interessante sites bekeken, wordt er gewerkt rond zoekstrategieën en wordt het gebruik van zoekrobots aangeleerd. Daarnaast leert men hoe informatie aan de hand

van een concreet lesconcept kan worden opgezocht en hoe die verder kan worden verwerkt met behulp van een tekstverwerker. Tot slot wordt aangeleerd hoe educatieve software op het net kan worden opgezocht en gedownload.

Deze cursus is bestemd voor leerkrachten biologie (S.O.) Deze bijscholing is niet bedoeld als een introductie tot het internet, maar belicht wel internettoepassingen in de lessen biologie. Ervaring met Windows 95/98 en muisvaardigheid, naast kennis van een tekstverwerker zijn NOODZAKELIJK. Surfkennis is niet echt nodig.

De leiding van deze bijscholing berust bij Marleen Van Strydonck, lector biologie aan de lerarenopleiding van de Hogeschool Antwerpen en praktijkassistent aggregatie biologie U.I.A.

Datum: dinsdag 17 oktober 2000 van 19 tot 22.00 uur.

Plaats: UIA, Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk, gebouw A (parking P1), computerklas, kelderverdieping.

Bijdrage: 1575,- BEF (koffie en syllabus inbegrepen).

Inschrijving (beperkt aantal deelnemers): na telefonische reservatie op het nummer: 03 820 29 60

Besluitvorming van leerlingen over het afvalvraagstuk: een probleemstellend onderwijsleerproces

Een van de doelstellingen van het Nederlandse onderwijs in de natuurwetenschappelijke vakken is dat leerlingen 'in keuzesituaties een beargumenteerde mening kunnen weergeven'. Dus: aandacht voor besluitvorming als vaardigheid in het onderwijs. Besluitvorming over andere milieuvraagstukken, zoals bijvoorbeeld het afvalvraagstuk. Maar wat is dat: besluitvorming over het afvalvraagstuk? Hoe pak je dat in de les aan? En wat kun je daar redelijkerwijs van verwachten? In de onderzoeksliteratuur over het ontwerpen van effectief onderwijs wordt regelmatig gewezen op het belang van een actieve betrokkenheid van de leerling bij het onderwijsleerproces, en van het aansluiten bij en productief gebruik maken van wat de leerling al weet en kan op een voor hem of haar inzichtelijke manier. Maar hoe geef je dit soort algemene uitgangspunten nu concreet vorm in een lessenserie over een onderwerp als besluitvorming over het afvalvraagstuk? In het vakdidactisch ontwikkelingsonderzoek is door de spreker, Ir. K. Kortland, gekozen voor het ontwerpen van een probleemstellend onderwijsleerproces. Daarin wordt, uitgaande van de bestaande motieven, kennis en vaardigheden van de leerling, een bewuste poging gedaan om de leerling zelf inhoudelijke motieven voor de gewenste uitbreiding van kennis en vaardigheden te laten ontwikkelen.

Programma van deze bijscholing:

Het onderwerp: de bestaande motieven, afvalkennis en besluitvormingsvaardigheid van de leerling en de gewenste uitbreiding daarvan.

Het onderwijsontwerp: de structuur van het probleemstellend onderwijsleerproces en de uitwerking tot concreet lesmateriaal voor besluitvorming over het afvalvraagstuk.

De praktijktest: de bruikbaarheid van het onderwijsontwerp in de lespraktijk en de vereiste didactische vaardigheden van de docent.

Een reflectie: het verworven 'vakdidactisch inzicht' en de mogelijke bruikbaarheid daarvan bij het ontwerpen van onderwijs over andere onderwerpen.

In de syllabus zijn 140 pagina's met leerlingenopdrachten en docentenhandleiding opgenomen.

De leiding van deze cursus is in handen van Ir. Koos Kortland, die natuurkunde studeerde aan de Technische Universiteit Delft en die daarna ruim tien jaar als natuurkundedocent werkzaam was in het Nederlandse voortgezet onderwijs. De afgelopen twintig jaar was hij stafmedewerker bij het Centrum voor Didactiek van Wiskunde en Natuurwetenschappen (Cd-bèta) aan de Universiteit Utrecht, met taken op het gebied van curriculumontwikkeling, vakdidactisch onderzoek en lerarenopleiding.

Datum: woensdag 8 november 2000 van 14.00 tot 17.00 uur.

Plaats: UIA, Aulagebouw (parking P3 of P4), vergaderzaal V2,

Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk.

Bijdrage: 1225,- BEF (koffie en syllabus inbegrepen).

Inschrijving: voor 25 oktober 2000 (telefonisch: 03 820 29 60).

Het PIME stelt voor:

Secundair Onderwijs: Infodag project Energie

De bedoeling van deze studienamiddag is leerkrachten uit het SO een beeld te geven van de educatieve mogelijkheden van het nieuwe project Energie. We bezoeken de Expo Energie en maken kennis met de energiebevoorrading in huis, de milieu-effecten bij het verkeer, de communicatietechnologie op school, het energieverbruik in de vrije tijd en de energiewaarde van (gezonde) voeding. De informatieve spellen over verkeer en energiebesparing en de workshop en demo rond zonne-energie worden voorgesteld. Verder zijn er standjes met didactische materialen en excursiemogelijkheden van andere organisaties en instanties die actief zijn

rond dit thema. De deelnemers ontvangen een documentatiemap.

Datum: woensdag 20 september 2000 van 14.00 tot 16.30 uur.

Plaats: PIME, Mechelsesteenweg 365 te Lier.

Inschrijving: de deelname is gratis. Inschrijven kan tot 13 september 2000 via tel. 015 31 95 11 of e-mail: info@pime.provant.be

Basisonderwijs en andere geïnteresseerden: Studiedag Educatieve reservaten

Het educatieve reservaat in winterslaap of toch niet? De winterperiode geeft vaak de indruk dat er in de natuur weinig te beleven zou zijn. Niets is minder waar. Voor planten en dieren is de winter een moeilijke tijd. Waar halen dieren hun voedsel en hoe houden zij zich warm? Hoe bereiden planten zich voor op de volgende groei- en bloeiperiode?

Op het programma staan opdrachten in verband met waarneming (bijv. diersporen en bodemdiertjes), vergelijking (bijv. hoe brengen dieren, planten en mensen de winter door?) en beheer (bijv. takkenmijt maken, wel/niet voederen van dieren). Deze studienamiddag is vooral bedoeld voor leerkrachten basisonderwijs uit de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant die reeds over een educatief reservaat beschikken, maar ook andere geïnteresseerden zijn welkom.

Datum: woensdag 15 november van 14.00 tot 16.30 uur.

Plaats: Leefschool De Vlindertuin, Berg 10, 2275 Lille.

Inschrijving: kan telefonisch op nummer 015 31 95 11 of via e-mail: info@pime.provant.be

Bijdrage: 100,- BEF (2,48 EUR), te storten op rekeningnummer 068-2157583-39

met de vermelding van de naam + ER 15/11'.

Activiteiten voor het brede publiek: Opendeurdag

Op 8 oktober kiezen we voor ... duurzame energie. PIME nodigt iedereen uit om kennis te maken met de Expo Energie en het antwoord te zoeken op vragen als: hoeveel verbruikt een muziekinstallatie, vanwaar komt de energie in mijn woning, hoeveel kilo-Joule verbruik ik tijdens het fietsen, wat komt er uit de uitlaat van mijn wagen, hoe ziet de school van de toekomst eruit? PIME is consequent en past de principes van duurzame energie ook zelf toe: in de tuin krijg je uitleg bij de zonneboiler en het fotovoltaïsch systeem. Wie wil weten wat er in Vlaanderen gebeurt rond energie kan terecht op de infobeurs. Hier presenteren organisaties en instanties hun aanbod in verband met onder andere zonne-energie, windenergie, rationeel energieverbruik, mobiliteit en gezonde voeding.

PIME wil graag nog de suggestie doen om er een milieuvriendelijke uitstap van te maken. De stations van Lier en Duffel liggen op resp. 5 en 3 km van PIME. Vanuit Lier en Duffel is het een prachtige wandeling of fietstocht over de Netedijk.

Datum: zondag 8 oktober 2000 van 14.00 tot 17.00 uur.

Plaats: PIME, Mechelsesteenweg 365 te Lier.

Inlichtingen: tel. 015 31 95 11 of via e-mail: info@pime.provant.be

Forum natuur- en milieueducatie

Op zaterdag 2 december 2000 organiseert het Antwerps Netwerk voor Natuur en milieueducatie (AMNET) een ontmoeting voor alle betrokkenen uit de sector van natuur- en milieueducatie (NME) in de provincie Antwerpen. In de inleiding komen nieuwe inzichten inzake NME aan bod. Daarna kunnen de deelnemers kiezen uit drie workshops: kleuters, jongeren en volwassenen. Bedoeling is om concrete materialen en werkvormen voor die specifieke doelgroepen te bekijken en hieromtrent ervaringen uit te wisselen. Verder is er gelegenheid om nieuwe initiatieven aan te kondigen en tussendoor is er tijd voor een informele babbel. We sluiten het forum af met een gratis broodjesmaaltijd.

Berichtjes over nieuwe activiteiten en initiatieven kunnen tot 20 november ingestuurd worden naar:

PIME, Mechelsesteenweg 365, 2500 Lier, fax 015 31 58 80; e-mail: info@pime.provant.be

Datum: zaterdag 2 december 2000 van 9.30 tot 12.30/14.00 uur.

Plaats: PIME, Mechelsteenweg 365, 2500 Lier.

Inschrijvingen: de deelname is gratis. Inschrijven kan tot 20 november, telefonisch op het nummer 015 31 95 11 of via e-mail: info@pime.provant.be
Gelieve te vermelden of je al dan niet deelneemt aan de lunch.